

čudnim životinjama paleontologija dosad znala. Kad se Barrande dao na geologiju, bilo je poznato samo 13 vrsta trilobita: na koncu života ostavi češkom muzeju zbirku od 5000 vrsta, a od tih sam istražio i opisao 3560! Ne da se izreći, koliko ga je truda stajao taj silni posao. Kraj tolikoga znanstvenoga rada priznati je i slavljoni učenjak bio katolik staroga kova pa je savjesno vršio vjerske dužnosti. Svojem uvjerenju o eksistenciji svemožnog i premudrog Stvoritelja dao je oduška i u svojim djelima. U jednom svesku ispoređuje astronomiju i paleontologiju i kaže: „Promatramo li ove dvije znanosti sa gledišta naše vjere, izlazi, da su si blizu i u tijesnoj vezi. Dok nam astronomija pokazuje divote stvorenog svijeta u beskrajnom prostoru nebeskom, paleontologija nam čedno otkriva druga jednako divna čudesa u pojavi i progresivnom slijedu životnih oblika na našoj zemaljskoj kugli. I jedna i druga znanost pripovijeda nam dakle na svoj način i prema zadaći svojoj moć i slavu Stvoriteljevu.“ Religiozni se njegov duh očituje i u jednoj na oko sitnici, koja ipak karakterizuje ovog svjetskog učenjaka kao tankočudna vjernika: gotovo sve sveske svojeg glavnog djela datovao je po kojem crkvenom blagdanu, a zna se pouzdano da je to s namjerom učinjeno. (Nastavit će se).

Tri Misa. UREDNIŠTVO „ŽIVOTA“ ZAGREB I/147

To nije tek priča ...

Dvorac u Bretanji, Badnjak 190. ...

Historijski salon urešen grbovima grofovске porodice de K. Na zidovima okolo naokolo niz pređa ozbiljna ili svečana profila: ljudi, koji su se odlikovali oružjem svijetlim i vjerno služili domovini. Posljednji portret zastrt crnom koprenom kazuje, da je žalost pohodila taj plemeniti dom.

Mlada grofica, udova od nekoliko mjeseci, njezin sinčić od šest godina velikih modrih očiju, jedan misijonar, koji je osijedio prije vremena, a sad došao s dalekih žala da utješi ožalošćenu sestru — njih troje čeka ponoćku ...

Dobri misijonar, da uzdrži nećaka budna, pripovijeda dramatične epizode iz svoga zanimivog života sred jadnih divljaka. I onda se raspredje razgovor o Božiću, o malom Isusu, kako dobru djecu nagrađuje lijepim darovima, o kojima ona snivaju.

— Reci mi, Henry, upitat će ujak misijonar, šta bi ti htio da ti mali Isus noćas donese? On će eto skoro da dođe pa će na kamin metnuti prekrasnih igrački.

Dijete digne oči k ujaku i čas, dva kao da oklijeva ...

— Nu ded reci, opet će misijonar, što bi te obradovalo.

*) J. Millet: *Le meilleur moment pour être prêtre.* (Pariz, Maison de la Bonne Presse).

Mali Isus ljubi dobru djecu, on će ti to sigurno dati.

Dječak još oklijeva, a onda se iznenada okrene majci:

— Mama, ja bih htio kalež, svećeničko ruho, hostije, gostarice i malen misal. . . .

— No a šta će ti to? prihvati majka, kojoj srce uze življe udarati od slatka uzbuđenja.

— Ja hoću da reknem tri Božićne Mise kao i moj ujak misijonar.

— A za koga će biti te tri mise? Za koga ćeš služiti prvu?

— Za tatu.

— A drugu?

— I ovu za tatu.

— A treću?

— I treću za tatu.

— Za mene dakle nijedne? majka će svladavajuć sumorno neko čuvstvo . . .

Mame ne umiru nikad!

Pobožna grofica pritisne svog sinka na srce, dok se oči misijonarove zamagliše toplom suzom.

O ponoći mali Henry odjeven u crvenu mantijicu i vezenu roketu dvorio kod tri božićne Mise u dvorskoj kapelici, koja je prvi put nakon grofove smrti primila svetačno lice.

Kod obojeg *Memento* (Spomeni se, Gospode) stari misionar nije molio samo za pokojnika, nego i za zvanje Henrya, koji je pobožno klečao podno oltara: „Moj Bože, nek bude svećenik! Kolike li sreće za majku, kolike radosti za mene!“

Kad se vratiše u salon, dijete pohrli u svoju sobicu i u finoj kutiji pod kaminom nađe darove Isusove, o kojima je sanjao: zlatan kalež, nešto svećeničkog ruha, gostarice, tri hostije i malen misal. Henry pljesne rukama. Isus ga je uslišao, njega mališana!

Premda se majka blago upirala, dobri ujak morade sad da ministrira Henryu. S kolikom li je radošću on starac sijede kose govorio svete riječi: „K Bogu, koji je radost mladosti . . .“ Molitve kanona biše nešto skraćene . . . Pričest pod obim prilikama ovršila se po običajnom obredu . . .

*

Šesnaest godina kasnije . . . Henryu je dvadeset i pet godina. Na isti blagi dan rođenja Spasiteljeva on služi prave svete Mise, kojima pribiva sretna majka: prvu prikazuje za pokojna oca, drugu za majku, treću za Francusku.

Pošto je odlično svršio srednju školu, stupio je, baštinik golema imutka, u glasovito saint-sulpicesko sjemenište, da se posveti Bogu u službi oltara, da sve sile svoje žrtvuje za carstvo Božje na zemlji i za spas neumrih duša . . .

*

Ti misliš, vrli čitatelju i vrla čitateljice, da je „Život“ namijenio ovu crticu mladim čitateljima svojim. I njima. Ali i vama, kršćanski roditelji, koji imate valjana sina, odgojena u strahu i ljubavi Božjoj. Biste li ga dali Bogu, da ga kojom srećom pozove u službu svojega svetog oltara? Biste li se ugledali u onu odličnu i plemenitu francusku majku, koja je Kristu i Crkvi njegovoj svetoj prikazala jedinca? Volim misliti, da se ne ćete dati ni od koga nadmašiti u plemenštini i u ljubavi prema Spasitelju, kad htjedne da vam sina odlikuje pozivom u svoju svetu službu.

M. V.

Katolička Francuska 1921.

Francuska je u godini 1921. u vjerskom pravcu bez sumnje napredovala: to se očituje i u pogledu službenoga položaja Crkve i u pogledu njezina nutarnjeg stanja. Ovo par bilježaka nemaju pretenzije da čitateljima „Života“ podaju potpunu sliku sadašnjeg položaja katolicizma u Francuskoj, već hoće samo da točno i jasno istaknu nekoliko momenata toga položaja. Koji Hrvati, Slovenci i Srbi žele potanji prikaz, naći će ga na pr. u izvrsnim „Chroniques du Mouvement religieux“, što ih donosi *Etudes**) svakog mjeseca iz pera o. Yvesa de la Brière, profesora međunarodnoga prava u pariskom Katoličkom Institutu. Istoj će svrsi dobro poslužiti *Les Nouvelles Religieuses* (Paris VI, rue Bonaparte 82. Union postale: 25 fr.) i *Documentation catholique* (Paris VII, rue Bayard 5. Union postale: 25 fr.).

I. Službeni položaj katoličke Crkve.

Mimo sve ostalo ističe se tu jedna činjenica golemog zamašaja: francuska je republika opet stupila u diplomatski odnošaj s Crkvom. Poznato je, kako je francuska vlada u svibnju 1904. opozvala francuskog poklisara kod Vatikana. To se dogodilo nakon raznih nesporazumaka i incidenata, što ih je zlonamjerno izazvao i kojekakvim doskočicama uvećao Emil Combes, predsjednik ministarskog vijeća. Poklisara zamijeni jednostavni „chargé d' affaires“ (otpremnik). Državni tajnik Pija X. pozove u srpnju dva francuska biskupa u Rim. Taj čin, koji je posve u skladu s kanonskim pravom, tumačio je Combes kao kršenje konkordata, pa je otpremnik 30. srpnja morao saopćiti državnom tajniku, „da je vlada republike odlučila prekinuti službeno općenje između Francuske i Svete Stolice.“

Ovaj sudbonosni korak pozdraviše ushićeno sva glasila „slobodne“ misli i framazunstva: sad je u Francuskoj stvoren put rastavi Crkve i države. Ta rastava, pripravljena izdaleka, napose

*) *Etudes*. Izlazi dva puta u mjesecu, svaki svesak 128 strana. Paris VII, Place S. François-Xavier 5. Union postale: 35. fr.